

AKKUSA

8/2005
25.8.2005

STOORI

SYTTÄJÄLAITOKSESSA TAPAHTUU

Esitutkintayhteistyön kehittämishanke, s. 5

Nuorisoriikollisuus Virossa, s. 8

Lähikuvassa valtiosyyttäjä Mika Illman, s. 17

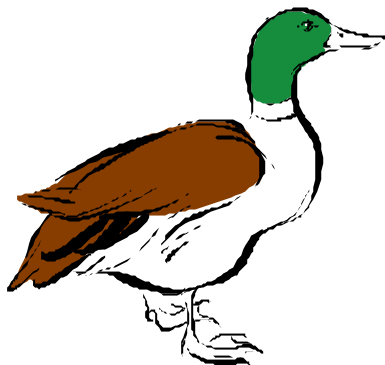
Syyttäjägolf 2005, s. 20

Akkusastoori

VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄN VIRASTON YESTEÄ SYÖTTÄJÄLAITOKSELLE

8/2005
25.8.2005

Tässä numerossa

SYÖTTÄJÄLAITOKSESSAKIN	
IKÄÄNNYTÄÄN.....	3
ESITUTKINTAYHTEISTYÖN KEHITTÄMIS- HANKE ETENEE.....	5
NUORISORIKOLLISSUUS VIROSSA.....	8
MIETEKYNNYS: UNELMIA JA TOIMISTO- HOMMIA.....	13
EIT:N RATKAISUJA.....	14
LÄHIKUVASSA MIKA ILLMAN.....	17
KOULUTUSTA.....	19
SYÖTTÄJÄGOLF 2005.....	20
KAIKU-PALKINNOT.....	22
TIEDOTUKSIA.....	23
VIERAILUJA.....	24
SYÖTTÄJÄ KESÄLOMALLA.....	25
HENKILÖSTÖ.....	27

Toimituksen yhteystiedot

Valtakunnansyyttäjänvirasto /
tiedotus

VKSV@om.fi

www.oikeus.fi/vksv

PL 333 (Albertinkatu 25 A)
00181 HELSINKI

Puhelin
010 362 0820
010 362 0812

Faksi
010 362 0838

Päätoimittaja Marja Lehtonen
marja.lehtonen@om.fi

Toimitussihteeri Riitta Kuronen
riitta.kuronen@om.fi

**Kirjoitukset seuraavaan
numeroon toimitukselle
viimeistään 16.9.2005!**

ELOKUUSSA 2005

SYTTÄJÄLAITOKSESSAKIN IKÄÄNNYTÄÄN

Olette - toivottavasti - palanneet kesälomilta levänneinä ja tarmokkaina. Hyvää mieltä ja kuntoa tarvitaan taas pitkän talven varalle. *Marianna Semik* kertoo tässä lehdessä menneen kesälomansa tunnelmistaa naissyyttäjän huumorilla höystetystä näkökulmasta. Kannattaa lukea, kuten tietysti muutkin juttumme, joita näin kesälläkin on kiitettävästi toimitukseen saapunut.

Kun on pitkään seurannut työelämään liittyvistä asioista käytävää keskustelua ja kirjoittelua, on pakostakin huomannut, että yksi keskeisin työelämän ongelma on työntekijöiden ikääntyminen ja varhainen eläköityminen. Suuret ikäluokat (1945 - 1950 syntyneet) lähestyvät eläkeputkea, ja kytevään työvoimapulaan etsitään kuumeisesti ratkaisuja.

Työvoiman tarve ja eläkemenojen kasvu pakottivat eläkejärjestelmän uudistamiseen. Uudistuksella, joka on samansuuntainen sekä yksityisellä että julkisella sektorilla, pyritään nostamaan keskimääräistä eläkeikää. Kannustimena on eläkkeen karttumisen 63 ikävuoden jälkeen aiempaa runsaammin. Uusi malli on myös entistä oikeudenmukaisempi ja joustavampi. Se tulee kuitenkin hitaasti voimaan ja vaikuttaa täysin vasta niiden henkilöiden eläkkeisiin, jotka aloittavat työnsä tänä vuonna.

Tutkiskelin koostetta, johon on listattu syyttäjälaitoksen eläkeikää lähestyvät, 31.12.2004 mennessä 63 - 56 vuotta täyttäneet eli 1941 - 1948 syntyneet henkilöt. Heitä (meitä) oli yhteensä 96 (toimistohenkilökuntaa 39 ja syyttäjiä 57). Syyttäjälaitoksen kokonaisvahvuus samaan aikaan oli 531 henkilöä, joista syyttäjiä 332 ja muita 199. Tiivistettynä: syyttäjistä "ikäntyneitä" oli 17 % ja toimistohenkilökunnasta 19,5 %. Yhteistoiminta-alueittain katsottuna eniten (13) heitä oli Helsingin syyttäjänvirastossa ja seuraavaksi eniten Varsinais-Suomen YT-alueella (12). Muut jäivät alle kymmenen ja kahdella YT-alueella löytyi vain yksi, Ahvenanmaalla ei yhtäkään tämän ikäistä. VKSV:n vastaava luku oli kuusi.

Valtion työntekijöiden keskimääräinen eläkeikä vuonna 2003 oli 58,4 vuotta ja vuonna 1996 vastaava luku oli 57,6 vuotta. Nousevan kehityssuunnan odotetaan jatkuvan. Syyttäjälaitoksesta jäi vuonna 2003 eläkkeelle vain viisi henkilöä, kolme työkyvyttömyyseläkkeelle (iät 52, 56 ja 58 vuotta) ja kaksi vanhuuseläkkeelle 63 -vuotiaina, mutta tahti siis kiihtyy. Toisaalta työntekijät ovat nyt aikaisempaa terveempiä, kiitos työhyvinvointiin tähtäävien toimenpiteiden ja osa-aikaeläkejärjestelmän. Silti enemmistö suurista ikäluokista arvioi haluavansa eläkkeelle jo ennen kuin täyttävät 60 vuotta, vaikka heillä olisi mahdollisuus olla töissä huomattavasti pitempään.

Työvoimapula uhkaa, ja veron- (ja eläkkeiden-) maksajat vähenevät. Työssäkäyviltä vaaditaan yhä suurempaa tehokkuutta. Hallituksen kehyspäätöksessä 11.3.2005 edellytetään julkisten palvelujen ja

ELOKUUSSA 2005

hallinnon tuottavuuden kehittämistyön olennaista tehostamista. Toimintaa tulee keskittää ydintehtäviin ja esimerkiksi resurssien yhteiskäyttöä tulee lisätä sekä toimintoja sähköistää. Kehyspäätöksen mukaan vuoden 2011 loppuun mennessä täytetään keskimäärin puolet valtion henkilöstön poistuman johdosta vapautuvista työpaikoista.

Valtiovarainministeriön 26.4.2005 antamassa ohjeessa hallinnonalojen tuottavuusohjelmien tarkistamiseksi arvioidaan, että oikeusministeriön hallinnonalan vuotuinen eläke- ja muu vaihtuvuus on keskimäärin 5 % ja 480 henkilöä vuosina 2007 - 2011. Eläkkeelle jääneen tai muusta syystä eronneen tilalle ei siis jatkossa välttämättä palkatakaan uutta työntekijää. Työt menevät uusjakoon jäljelle jääneiden kesken. Tehostamiskeinoilla "otetaan löysät pois". Tähän lienee totuttava ja osattava asennoitua. Päätäjät ovat vaikean tehtävän edessä, kun he miettivät, mitkä virat täytetään, mitkä ei ja miten jäljelle jääneitä työntekijöitä motivoidaan.

Tehostamisvaatimukset virkojen täyttämättä jättämisineen samaan aikaan syyttäjälaitoksen syyttäjä-resurssien lisästarpeen kanssa ei ole ihan helppo yhtälö. Pian alkavissa tulosneuvotteluissa näitäkin asioita ratkotaan. Tiukkoja keskusteluja tullaan käymään siitä, miltä hallinnonaloilta, miltä yksiköiltä ja mitä virkoja karsitaan. Ranskalainen sananlasku sanoo: Missä on tahtoa, on myös tie. Afrikkalaiset puolestaan toteavat: Ole kärsivällinen - aikanaan munakin kävelee.

Ihan tavanomaistakin vaihtuvuutta tapahtuu. Lehtemme pitkäaikainen toimitussihteeri, tiedotussihteeri Virve Pehkonen lähtee vuodeksi virkavapaalle eduskuntaan hoitamaan tiedotussihteerin tointa eduskuntatiedotukseen. Lämpimät kiitokset Virvelle työtoveruudesta, onnea uudessa tehtävässä ja tervetuloa vuoden päästä takaisin! Akkusastoorin toimitussihteerin tehtävissä aloittaa osastosihteeri Riitta Kuronen, joka on hoitanut niitä aikaisemminkin.

Työniloa kaikenikäisille!

Marja Lehtonen

Akkusastoorin toimitus: päätoimittaja Marja Lehtonen (kesk.) ja toimitussihteerit Virve Pehkonen (vas.) ja Riitta Kuronen

ESITUTKINTAYHTEISTYÖ

Valtionsyyttäjä Matti Nissinen

ESITUTKINTAYHTEISTYÖN KEHITTÄMISHANKE ETENEE

Valtakunnansyyttäjä Matti Kuusimäen ja poliisiylijohtaja Markku Salmisen yhteisellä toimeksiannolla viime maaliskuussa käynnistämä hanke esitutkintayhteistyön kehittämiseksi (ks. Akkusastoori 3/2005) etenee hyvää vauhtia. Seuraavassa pääkohtia siitä, missä nyt mennään ja mitä myöhemmin on odotettavissa.

Työryhmän taustatyö

Hanketta varten perustettu työryhmä, jossa puheta johtaa tämän kirjoittaja, on kokoontunut tähän mennessä neljä kertaa. Siinä välissä on pohdittu asioita pienemmällä porukalla ja yksilöteinä. Hyvin varhaisessa vaiheessa on käynyt selväksi, että tämä valtakunnallinen työryhmämme voi hanketta parhaan ymmärryksensä mukaan ohjatessaankin lähinnä vain luoda sille onnistumisen edellytyksiä.

Valtakunnallinen kehittämistyö on luonteeltaan ohjaavaa, koska yhteistyön konkreettiset kehittämistarpeet vaihtelevat esimerkiksi paikkakunnittain hyvin paljon. Työryhmällä ei ole sellaista kristallipalloa, josta näkisi vaikkapa sen, mihin Länsirannikon YT-alueella juuri nyt kannattaisi panostaa. Liaksi aikaa vievää ja turhan työlästä sitä on myöskään lähteä jollakin laajalla kyselytutkimuksella paikkakunnittain selvittämään. Nykytilan analyysikin toki tarvitaan, mutta alla mainituin tavoin sellaisen paikka on vähän toisessa yhteydessä myöhemmin.

Kouluttajien tärkeä rooli

Työryhmämme on ohjaavaa myös siinä mielessä, että tarvitsemme käytännön työn tekijöiksi lukuisia otokouluttajia, jotka tulevat toimimaan varsinaisen kehittämistyön tietoperustan rakentajina ja alueellisen ja paikallisen kehittämistyön käynnistäjinä. Kouluttajat eivät siis tule tekemään varsinaista kehittämistyötä syyttäjäyksiköihin, vaan ohjaamaan sen aloittamisessa ja suuntaamisessa. Oikeampaa olisi-kin puhua kehittäjästä, ohjaajasta tai muutos-agentista.

Näitä kouluttajia on syyttäjälaitoksesta rekrytoitu 34 ja poliisin puolelta 45, osa poliisilaitoksista ja osa KRP:sta. Syyttäjäkouluttajien valinnassa on kiinnitetty huomiota mm. tasapuoliseen alueelliseen jakaumaan ja monilla on jo käytyä myös (aik.) kaksiviikkoinen esitutkintayhteistyökurssi.

Kouluttajille tullaan järjestämään kahden päivän mittainen koulutus, jossa tarjoillaan eväät jatkotoimia varten. Tuon koulutuksen yksityiskohtainen sisältö on vielä työn alla, mutta ei siellä pelkästään pykälistä puhuta. Tarvitaan myös mm. psykologista näkökulmaa ja osallistavien menetelmien hallinnan kehittämistä. Lisäksi kouluttajille järjestetään 7.9. Helsingissä erityinen info-tilaisuus hankkeesta.

Kouluttajat - syyttäjä ja poliisi - tulevat mahdollisimman paljon toimimaan alueellisessa osuudessaan työ-

ESITUTKINTAYHTEISTYÖ

Valtionsyyttäjä Matti Nissinen

parina. Itse asiassa koko tämän hankkeen yksi keskeinen peruslähtökohta on yhdessä tekeminen: kaikissa vaiheissa koulutus ja muu kehittämistyö on syyttäjille ja poliisille yhteistä. Poliisi edellä tarkoittaa pääsääntöisesti tutkinnanjohtajia, mutta toivon mukaan myös moni tutkija pääsee hankkeesta osalliseksi. Esimiehiäkään kummassakaan organisaatiossa ei ole unohdettu.

Esimiehet paljon vartijoina

Syyttäjäesimiesten tätä hanketta tukevaa roolia ja sille onnistumisen edellytyksiä luovaa menettelyä ei voi liiaksi korostaa. Ensiksikin on niin, että hankkeeseen mukaan lähtevillä syyttäjäkouluttajilla täytyy olla reaaliset mahdollisuudet kohdentaa riittävä määrä työajastaan omaan kouluttautumiseensa ja alla mainittujen alueellisten tilaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja niiden erinäisiin jatkotoimiin. Vain ao. esimiehet voivat tarjota nämä mahdollisuudet yksikön töitä jakaessaan.

Toiseksi esimiesten pitää muistaa oman esimerkin tärkeys. Halusipa esimies sitä tai ei, hän lähettää aina tietyn viestin puheillaan, teoillaan ja tekemättä jättämisillään. Niihin on toisten myöhemmin helppo vedota, jos joku asia ei miellytä: "Meidänkin päällikkö ihmetteli aamukahvilla, että mitä ihmeen vouhotusta se taas tämäkin on."

Alueelliset tilaisuudet

Näkyvimmän osan hankkeesta tulevat muodostamaan alueelliset koulutustilaisuudet eri puolilla maata. Aluejaon pohjana käytetään omia YT-alueitamme. Kouluttajat tulevat syksyn aikana sopimaan niiden ajankohdista ao. päälliköiden kanssa.

Nämä yhden päivän pituiset tilaisuudet, joita voi jollakin alueella olla samansisältöisinä useampiakin, on

tarkoitettu mm. kaikille syyttäjille säätyyn ja virkanimikkeeseen katsomatta. Itse pidän hyödyllisenä, että niissä näkyisi myös sihteerien edustus.

Näidenkin tilaisuuksien tarkka ohjelma on vielä valinkauhassa, mutta pääkohdittain toki jo selvillä. Niissä etsitään yhteinen näkökulma ja varmistetaan yhteinen tietoperusta paikalliseen esitutkintayhteistyöhön ROL:n, ETL:n ja käytännön esimerkkien avulla. Samalla on tarkoitus käydä läpi esitutkintayhteistyöhön vaikuttavia muitakin normeja. Tilaisuuksissa rakennetaan samalla motivaatiota ja myönteistä asennetta alkavalle kehittämistyölle.

Tulokset saavutetaan paikallistasolla

"Alkavalle" edellä lainausmerkeissä on se luonnollinen selitys, että tilaisuudet ovat samalla hallinnollisia lähtölauluksia varsinaiselle kehittämistyölle alueilla, yksiköissä ja tai millä tahansa toiminnallisesti tarkoituksemukaisella tasolla. Jää alueiden asiaksi organisoitua tästä eteenpäin, mutta tiettyä asialista tulee annettuna.

Kouluttajille jää tästä eteenpäin tukeva, tarvittaessa ohjaavakin ja samalla työryhmälle seurantatietoja raportoiva sivurooli. Pääosassa ovat paikalliset toimijat: syyttäjät ja tutkinnanjohtajat. Erinäisiä asioita käsiteltäneen myös esimiestasojen kesken. On toki mahdollista - ja varmaan aika todennäköistäkin - että kouluttajat toimivat myös kaksoisroolissa eli omissa yksiköissään luonnollisesti toimijoina sikäläisessä kehittämistyössä.

Olennaista on jokaisessa yksikössä tehtävä nykytilan analyysi. Tavoitetilan ja nykytilan mahdollinen erotus on jotenkin tiedostettava ja osattava pukea sanoiksikin, jotta voitaisiin alkaa suunnitella mitään kehittämistä. Niistä oikeasti tehdyistä kehittämistöi-

ESITUTKINTAYHTEISTYÖ

Valtionsyyttäjä Matti Nissinen

mista sitten vasta jää jotakin viivan alle tämän hankkeen tuloksina.

Taas väärin sammutettu ?

Omienkin havaintojeni mukaan monissa syyttäjäyksiköissä on jo eri tavoin ja eri tasoilla tehty menestyksellä esitutkintayhteistyötä. Kirjattakoon sen vuoksi tähän vielä sekin, että tässä ei nyt olla tulossa mestaroimaan jo tehtyä työtä, ja kertomaan, miten olisi pitänyt tehdä. Päinvastoin! Työryhmässä on valtakunnallisia toimintamalleja pohdittaessa härskiti hyödynnetty myös jo jossakin keksittyä ruutia ja hyviä käytänteitä.

Vahvan esitutkintayhteistyön perinteen yksiköillä on muutenkin helpompi tie kuljettavana. Niissä voidaan alueellisissa tilaisuuksissa käsiteltävän "tsekkauksilistankin" perusteella todeta, että tuo-ja-tuo asia on meillä jo kunnossa tai ainakin hoidossa. Jossakin valistuneemmassa yksikössä on ehkä jopa jo odoteltukin tilaisuutta päästä kertomaan omista yhteistyön malleista ja aikaansaannoksista muillekin. Nyt siihenkin tarjoutuu tilaisuus.

Tässä yhteydessä kannattaa myös tukeutua jo olemassaoleviin toiminnallisiin rakenteisiin. Jos esim. paikkakunnalla jo toimii joku yhteinen "konklaavi", niin se saattaa soveltua vallan hyvin nyt esille nostettavien kysymysten pohdiskeluun, eikä uusia kehittämistiimejä ja työryhmiä tarvita.

Lisää tietoa tulossa

Työryhmän väliraportti on juuri valmistunut. Siinä on kattavasti selostettu myös edellä pähkinänkuoreen ahdetut asiat. Se lähetetään mm. kaikkiin syyttäjäyksiköihin, joissa siihen kannattaa huolella tutustua viimeistään ennen loppusyksyn alueellisia koulutustilaisuuksia.

Oulun päällikköpäiville saapuvilla on 23.9. tilaisuus kuulla ja keskustella asiasta. Toivottavasti jotakin siellä kuullusta välittyy edelleen yksiköihinkin.

Tottakai myös allekirjoittanut ja kaikki muut työryhmäläisemme - *Jarmo Rautakoski, Pia Meri ja Anne Åstedt* - ovat käytettävissäsi, jos lisätietoja tarvitset.

NUORISORIKOLLISUUS VIROSSA

OTK Jarmo Hannikainen

VIROLAISEN NUORISORIKOLLISUUDEN KOKO KUVA

Jutun perustana on virolaisen Postimees-lehden huhti-toukokuun aikana ilmestynyt seitsemän artikkelin ja haastattelun sarja, jossa tarkastellaan nuorisorikollisuutta eri näkökohdista.

Kirjoittaja Jarmo Hannikainen on Suomen Tallinnan suurlähetystössä harjoittelussa oleva oikeustieteen kandidaatti.

Nuorisorikollisuus tapetilla Virossa

Virossa käydään keskustelua nuorista rikosten tekijöistä ja varsinkin heihin kohdistuvien seurausten osalta. Pitäisikö nuoria passittaa enenevässä määrin vankilaan? Entä tulisiko tapauksia käsitellä tavallisissa tuomioistuimissa vai erityisissä alaikäisten komiteoissa?

Virossa alle 18-vuotiaan rikoksesta epäillyn nuoren tapausta ei pääsääntöisesti käsitellä tuomioistuimessa. Maassa toimii niin sanottuja alaikäisten komiteoita, joihin syyttäjät voivat osoittaa tapauksia oikeuteen menemisen sijasta. 14-17-vuotias rikokseen syyllistynyt nuori on myös mahdollista osoittaa tuomioistuimen tai alaikäisten komitean taholta kriminaalihuollon toimenpiteiden piiriin sen sijaan, että hänet passitettaisiin vankilaan.

Komiteat jakavat kuitenkin mielipiteitä. Varsinkin moninkertaiset rikoksenuusijat alkavat käydä sekä viranomaisien että kansalaisten hermoille. Muutosta tulisi tapahtua, mutta onko nuorien rikollisten tapa-

usten ohjaaminen tuomioistuimiin oikea tapa vai tulisiko huomiota kiinnittää muihin asioihin? Oma osansa keskustelussa on medialla, joka tuo usein esiin vain sensaatiomaisimmat tapaukset.

Paineita tiukempaan käytäntöön?

Keskustelua on viime aikoina herättänyt osaltaan Tallinnan koulu- ja sivistystoimi, jonka mielestä nuoriin rikollisiin suhtaudutaan liian lepsusti. Esimerkkitapauksena on käytetty kahdeksan kertaa alaikäisenä rattijuopumukseen syyllistynyttä nuorta, jonka tapaus käsiteltiin - jälleen kerran - alaikäisten komiteassa.

Tallinnan koulu- ja sivistystoimen yleisen osaston pääasiantuntijan *Rainer Rannalan* mukaan komitean edessä usein olleet nuoret jättävät komitean päätökset huomiotta, eikä laki anna apua siihen, miten näissä tapauksissa tulisi toimia. Lain parantaminen on Rannalan mukaan vasta alkuvaiheessa. "Asiaa ei kuitenkaan pidä tulkita niin, että haluamme laittaa lapsia vankilaan. Haluamme sitä vain äärimmäisissä tapauksissa, joissa nuorta ei voi enää saattaa oikealle polulle.", tähdentää Rannala.

Komiteoiden vastaus kritiikkiin on juuri lainsäädännön puutteiden korostaminen. Mustamäen komitean johtajan *Tiiu Pollin* mukaan lain tarjoamat nykyvaihtoehdot ja niiden mahdollisuudet vaikuttaa nuoreen rikosentekijään ovat lähes olemattomat. Se, ettei laki anna enempää mahdollisuuksia vaikuttaa paatuneisiin rikollisiin, aiheuttaa näissä

NUORISORIKOLLISUUS VIROSSA

OTK Jarmo Hannikainen

rankaisemattomuuden tunteen.

Käytännön näkökulmasta vaikeuksia tuottaa myös juttumäärän kasvaminen. Tilastojen mukaan alaikäisten komitean käsiteltävien tapausten määrä on jopa nelinkertaistunut (97 -> 465) kuuden vuoden kuluessa. Syynä pidetään sekä rikosten määrän kasvua, että aiempaa suuremman huomion kiinnittämistä aiheeseen. Tilanne on johtanut siihen, että komiteoista alkaa kuulua viestejä uupumisesta ja työn suuresta rasittavuudesta mm. istuntopäivien lisäämisen johdosta.

Vankilaa vältetään viimeiseen asti

Vaikka Viron korkeaa vankimäärää (joka on esim. Suomeen verrattuna noin viisinkertainen per capita) ja rangaistusten keskipituuksia katsoessa olisi ehkä helppo kuvitella, että paikalliset viranomaiset näkevät vankilan toimivana ratkaisuna, ei tämä asenne kuitenkaan päde yleisemmin suhtautumisessa nuoriin rikoksenteekijöihin. Ajatukset vankilan negatiivisesta vaikutuksesta yksilöön tiedostetaan hyvin vahvasti ja varsinkin kynnystä ensimmäiseen vankilatuomioon pidetään korkealla.

Ajattelutapa on hyvinkin samanlaista kuin esimerkiksi Suomessa ja vankilaa vastaan puhuvat argumentit ovat tuttuja. Pohjoisen alueen syyttäjävirston johtavan syyttäjän *Lavly Leppin* mukaan vankila voi tulla kyseeseen vain, kun todella mikään muu ei auta. "Vankilan läpikäynyt nuori ei siellä saamiensa kokemusten ja "oppien" jälkeen pääsääntöisesti enää pysty palaamaan normaalielämään", toteaa Lepp.

Lepp kommentoi myös edellä mainittua rattijuoppotapausta siten, että pitää kiinnittää huomiota myös tekojen taustoihin. Kyseisen nuoren kohdalla ongelmien perusta on alkoholismi. Alaikäisten komitealla ei ole ehkä käytettävissä kaikkia keinoja, joita toivoa

sopisi. Sillä on kuitenkin mahdollisuus saattaa nuori hoitoon ja määrätä tälle tukihenkilö, kun taas vaihtoehto on Leppin mukaan yksiselitteisen synkkä: "Sellaisen nuoren lähettäminen vankilaan merkitsee yhteiskunnalle hänen menettämistään".

"Kaikki hyvin, olen taas vankilassa"

Viljandin vankilassa on tällä hetkellä yli sata nuorta telkien takana. Vankilan johtajan Rein Tederin mukaan noin 70% heistä palaa vapautumisensa jälkeen vankilaan. Teder näkee tilanteen synkkyuden taustalla monia syitä:

"Siihen on tuhat syytä. Puolet asiakkaistamme on lähtöisin huonoista oloista, eikä heillä ole vapautuessaan paikkaa mihin mennä ja he ovat "merkittyjä". Tuntuu myös, että heidät lähetetään vapautettaessa ns. "toiselle kierrokselle". Ehdollisesti vapautetuilla (joka vastaa käytännössä Suomen ehdonalaisten vapautettuja) on sentään yhteyshenkilö, joka seuraa käytöstä."

Ongelmaa ei lainkaan helpota se, ettei vaihtoehtoja mikään tunnu olevan erityisen houkutteleva. Myös Teder tiedostaa ristiriidan käytössä olevien vaihtoehtojen välillä ja kertoo lisäksi elävän esimerkin siitä, miten eri tavalla rangaistukset tehoavat eri ihmisiin:

"Ehkä puhun nyt itseäni vastaan, mutta ehdollinen rangaistus ei usein tee selväksi, että kyseessä on rangaistus. Niinpä monet tekevät uuden rikoksen ja päätyvät meille. Paha sanoa mitä pitäisi tehdä. Selkeästi tapaukset ovat yksilöllisiä; joillekin riittää kerta, toisille vankilaelämä ei edes tuota ongelmia. Sain esimerkiksi kerran entiseltä vangilta kirjeen, jossa todettiin: "Herra johtaja, minulla on kaikki hyvin, olen taas vankilassa"."

NUORISORIKOLLISUUS VIROSSA

OTK Jarmo Hannikainen

Syyttäjällä suuri rooli kokonais kuvassa

Oikeusministeriön kriminaalipolitiikan varakansleri *Martin Hirvoja* on suomalaisille tuttu Suomen valtakunnalliselta syyttäjäpäivältä, johon hän osallistui tammikuussa 2005. Pohjoisen alueen johtavan syyttäjän virassa aiemmin toimineen Hirvojan mukaan alakäisenä vankilaan joutuminen kasvattaa uusintarikollisuuden riskiä oleellisesti ja siksi on aina perusteltua ohjata nuoria lainkuuliaisuuden tielle lähettämättä näitä vankilaan.

Hirvojan mielestä syyttäjän suuri rooli on tässä yhteydessä ainoa oikea ja syyttäjä parhain henkilö tekemään ratkaisun mahdollisesta tapauksen oikeuteen viemisestä. Tämä johtuu siitä, että syyttäjä on teon asianhaaroista alusta asti hyvin perillä.

Tutkimusten mukaan nuorten miesten rikollisuus on määrällisesti lisääntynyt. Tämä ei kuitenkaan koske kaikkia nuoria. Enemmistö panee toimeen yhden, vähäisen määrän tai ei yhtään rikosta. Enemmistö myös syyllistyy pääsääntöisesti vain pieniin rikkomuksiin. Vakaviin tekoihin syyllistyvät puolestaan varsinkin rikossensusijat.

Tutkimuksista käy myös ilmi, että valtaosasta rikoksia tehneistä nuorista kasvaa aikuisiässä lainkuuliaisiksi kansalaisia, eli kyse on ohimenevästä ilmiöstä. Hieman yleistäen voidaan todeta, että Virossa pätee siis nuor-

ten tekemien rikosten osalta sama polarisoitumisilmiö kuin Suomessa. Vaikka varsinaisia ongelmatapauksia olisikin suhteellisen vähän, saavat he kuitenkin eniten näkyvyyttä ja huomiota.

Oma ongelmansa on myös täsmällisen tiedon puuttuminen. Viron oikeusministeriöllä ei ole käytettävissä päteviä tilastoja esimerkiksi siitä, kuinka moni nuori parantaa tapansa kriminaalihuollon toimenpiteiden jälkeen. Tilastoinnin aloittamista on tosin suunniteltu ministeriössä.

Työsarkaa joka tapauksessa riittää monella sektorilla. Nuorten itsensä ja koko maan kannalta on toivottavaa, että yhteistyö todella lähtee toimimaan, sillä kuten Viron valtakunnansyyttäjä *Norman Aas* asian muotoilee, "jokainen uusi rikollinen on Viron kaltaiselle vähenevän väestön maalle korvaamaton menetys".

NUORISORIKOLLISUUS VIROSSA

OTK Jarmo Hannikainen

MIKÄ ON ALAIKÄISTEN KOMITEA?

- Kaupungit ja kunnat organisoivat, koostuvat seitsemästä jäsenestä.
- Komiteassa tulee olla edustettuina muun muassa sosiaalialan, opetuslaitoksen ja terveydenhuollon käytännön kokemusta. Lisäksi mukana komiteassa tulee olla mm. poliisi sekä ehdonalaisvalvoja.
- Soveltamisala alle 18-vuotiaat nuoret.
- Komitean eteen joutumisen syynä voi rikoksen lisäksi olla oppivelvollisuuden rikkominen tai päihteiden käyttö.
- Tapaukset tulisi käsitellä komiteassa 30 päivän kuluessa.

- Käytettävissä olevia keinoja ovat varoitus, opetusjärjestelyihin liittyvät sanktiot, psykologin, päihdealan ammattilaisen, sosiaalityöntekijän tai muun asiantuntijan konsultaatio, sovittelu, asuinpaikkaan piittyvät velvoitteet (esim. ottovanhemmat tai lastenkoti), yhdyskuntapalvelu, osallistuminen nuorisoih- tai hoito-ohjelmiin sekä erityiskouluun lähettäminen. Lisäksi laissa on säädökset koskien mm. käytösongelman nuoren sijoittamista koulussa erityisluokalle.
- Yhdyskuntapalvelua voidaan määrätä jopa alle 13-vuotiaille, tosin vain maksimissaan 10 tuntia. Yhdyskuntapalvelun määrääminen edellyttää aina suostumusta.
- Komitean istunnot järjestetään suljettuina.

SYYTTÄJÄLAITOS TEHOSTAA TYÖTÄÄN NUORISORIKOLLISTEN SUHTEEN

Viranomaiset eivät ole jääneet vain voivottelemaan nuorisorikollisongelman edessä. Viranomaisyhteistyön tarve tiedostetaan ja eräs merkki pyrkimyksestä parempaan on syyttäjien kouluttaminen erityisesti nuorisorikollisuutta silmällä pitäen. Syyttäjiä on koulutettu vuodesta 2003 erikoistumaan nuorien tekemiin rikoksiin ja vuonna 2004 muodostettiin maan pohjoiselle alueelle nuorisorikollisuutta varten erillinen osasto.

Pohjoisen alueen esimerkkiä on seurattu myös muualla. Eteläisen alueen syyttäjänvirasto päätti myös ryhtyä toimiin alaikäisten rikollisuuden vähentämiseksi ja kesäkuun 2005 alusta alkaen nuorten tapauksia on hoitanut erillinen syyttäjä, Raul Heido. Hän keskittyy alaikäisten tekemiin rikoksiin, lapsiin kohdistettuun väkivaltaan, sekä perheväkivaltaan.

Vaikka kaikki Viron syyttäjät joutuvat näiden asioiden kanssa tekemisiin, on Heido Viron ensimmäinen asiaan erikseen keskittyvä syyttäjä. Tallinnassa toimivaan pohjoisen alueen erilliseen osastoon kuuluu puolestaan kolme syyttäjää ja kuusi apulaissyyttäjää. Myös poliisilaitoksessa on suoritettu samankaltaista erikoistumista.

Nopeista ratkaisuista vajetta

Nuorien tekemä rikollisuus on poliisin tietojen mukaan hypännyt selvään kasvuun viimeisen vuoden aikana. (Vuonna 2003 nuoret tekivät 2358 rikosta, seuraavana vuonna jo 3201). Nousu koskee sekä henkilöön että omaisuuteen kohdistuvia rikoksia.

Rikosten määrä ei kuitenkaan ole ainoa selitys syyttäjänvirastossa toteutettuihin järjestelyihin. Valtakunnansyyttäjänviraston edustaja, neuvos *Kirsi Lattu* korostaa sitä, että tapaukset tulisi käsitellä ny-

NUORISORIKOLLISUUS VIROSSA

kyistä rivakammin. Erillisen syyttäjän viran perustaminen tähtää myös osaltaan tähän.

Syyttäjä Heidon mukaan muitakin ongelmia riittää, kuten se, onko syyttäjillä tarpeeksi näkemystä alaikäisten komiteoista ja niiden toiminnasta. Heido myös epäilee, riittääkö kaikilla paikallishallinnon yhteydessä toimivilla alaikäisten komiteoilla kompetenssi erilaisten seurausvaihtoehtojen käyttöön.

Toivelistalla yhteistyötä

Heido haluaa lisätä alaikäisten komission, poliisin ja oppilaitosten välistä yhteistyötä mm. valistustyön osalta. Tosiasiat pitää tiedostaa ja yhdessä lasten, vanhempien ja pedagogien kanssa tulee todeta mitä kaikkia seurauksia eri teoilla voi olla. Yhteistyön merkitys pätee hänen mukaansa nuorisoriikollisuuden lisäksi myös perheväkivaltaan, jossa viranomaisilla olisi enemmän annettavaa tapauksia käsiteltäessä.

Ainakin Tartumaan alaikäisten komitean esimies *Jürgen Rakaselg* odottaa paljon syyttäjälaitoksen toimintasuunnitelmalta ja toivoo käytäntöjen muutuvan siihen suuntaan, että tieto kulkee entistä paremmin viranomaisten välillä. Rakaselg ja Heido ovat myös samaa mieltä siitä, että nuoret rikoksenteikijät saavat jatkossa entistä useammin tulevaisuutensa kannalta tarkoituksenmukaisia rangaistuksia. Nähtäväksi jää, tarkoittaako tämä rangaistuskäytännön selvää muuttumista suuntaan tai toiseen.

• • • • •

Erityisasiantuntija Tuuli Eerolainen,
Tallinna :

RIKOSASIOIDEN KÄSITTELY NOPEUTUU VIROSSA

TURBOKÄSITTELY

Viron oikeusministeriö suunnittelee muutosta rikosprosessilakiin. Tarkoitus olisi "turbokäsittelyssä" voida käsitellä rikosasia 48 tunnin kuluessa epäillyn kiinnittamisesta. Mahdollisuus koskisi esimerkiksi myymälävarkaita, yleisen järjestyksen rikkojia, rattijuoppoja eli suhteellisen vähäisiä ja näytöltään selviä massarikoksia. Epäilty olisi oikeuskäsittelyyn saakka ja siis maksimissaan 48 tuntia pidätettynä. Tätä pidempi kiinnioloaika edellyttäisikin tuomioistuimen päätöstä.

Menettely olisi osa Viron rikosprosessilain yksinkertaisia menettelytapoja (lihtmenetlused). Syyttäjä voisi esittää oikeudessa rangaistusvaatimuksensa suullisesti, kirjallista syytekirjelmää ei olisi tarpeen esittää. Vastaajan luopuessa todistajien kuulemisesta oikeudessa, hän saisi kolmasosalla alennetun rangaistuksen. Muussa tapauksessa oikeus kuulisi todistajia.

Uudessa turbokäsittelyssä arvioidaan voitavan käsitellä 10-20 prosenttia rikosasioista. Tällä saattaisi olla myös vaikutusta Suomen ja Viron välillä seilaaviin rikosasioihin. Monet sellaiset suomalaisten Virossa tekemät selvät ja yksinkertaiset rikosasiat, joista teki-jät jäävät välittömästi kiinni, ja jotka virolaiset syyttäjät tähän asti ovat lähettäneet syytepyynnöin Suomeen, voitaisiin mitä ilmeisimmin käsitellä Virossa parin päivän sisällä teosta. Esitys on tarkoitus saattaa Riigikoguun (Viron eduskunta) syksyllä ja mahdollisesti voimaan jo vuoden vaihteessa.

MIETEKYNNYS

Valtionsyyttäjä Matti Nissinen

UNELMIA JA TOIMISTOHOMMIA

Maailmanloppua odottavilla ei mahda olla helppoa. Ei varsinkaan silloin, kun sen piti tulla tietynä, tarkasti laskettuna päivänä, vaan ei sitten tullutkaan. Luulisi siinä jonkun verran uskon horjuvan - kunnes se uusilla, vielä tarkemmilla laskelmilla tuetaan ja uusi odottaminen alkaa...

Ei ole kehittämistyökään aina helppoa. Jollakin keittiöpsykologian tasolla tunnen tiettyä kohtalonyhteyttä maailmanlopun "uskonveljiini". Kehittämistyössäkin on johtotähtenä johonkin perustuva kuva paremmasta maailmasta, mitä myös tavoitetilaksi kutsutaan. Sitten tehdään tarkat suunnitelmat ja laskelmat siitä, miten se saavutetaan. Odotusaika ei kuitenkaan ole passiivista, vaan kun suunnitelmat on saatu valmiiksi, alkaa kova touhu: tiedotetaan, neuvotellaan ja koulutetaan. Ja saatetaanpa lähettää muutama tuima kirjekin, joilla YT-päälliköille langetetaan ainakin osavastuu tulevasta.

Tai eihän kehittämisessä se työ ja touhu niin vaikeata ole; vaikeaa on vain päästä sinne tavoitetilään. Maailma ei niin vaan muutukaan. Kun kehittämisen pöly on laskeutunut, kaikki jatkuu suunnilleen ennallaan. Missä vika ?

Välillä etsitään syitä, välillä syyllisiä. Löydökset vaihtelevat. Konsultti piirtää kauniin käyrän muutosvistarinnan voimakkuudesta, aina valpas kenttäoikeus laittaa kaiken VKSV:n syntien pitkään piikkiin jne. Onneksi toimenpiteistä luopuminen on yleistä ja syyllisiä rankaistaan harvoin. Kehittämishankkeen nro 464 kohtalo ei enää jaksa kiinnostaa, kun työn alla on jo hanke 465.

Oikean syyttäjän työ on enemmän tai vähemmän metritavaraa. Juttuja tulee ovista ja ikkunoista ja niistä

kaikista pitäisi jotenkin päästä kunnialla eroon: syytteitä, sj-päätöksiä, siirtoja jne. Juttujen laadusta riipuen metrejä kertyy enemmän toisille kuin toisille. On bulkkitavaraa ja massiivisia juttumöhkäleitä. Toiset juoksee satasta, toiset maratonia. Tärkeää on aina päästä maaliin, hoitaa juttu kunnolla loppuun.

Ennen vanhaan oikeissa syyttäjän töissä näki rikosvastuun toteutuvan ihan käytännössä. Kävipä aina silloin tällöin joku asiakaskin kiittelemässä, joukossa kaksi vastaajaakin. Se oli palkitsevaa. Kehittämishommissakin pitäisi osata nauttia kehityksestä - pienestäkin - jos sellaista uskoo havaitsevana. Luotettavien havaintojen tekeminen on tosin hankalaa ja aina vähän henkilökohtaistakin. Numeroilla ei voi oikein mitata yhteistyön paranemista eikä oikeudellista laatuakaan. Laajasta aikaperspektiivistä olisi apua, jos sellaiseen olisi mahdollista tukeutua. Kymmenessä vuodessa tapahtunut kehitys on helpommin nähtävissä kuin puolen vuoden kovankin tohinan aikaansaannokset. Mutta eihän sellaiseen nykybyrokratian kärsivällisyys riitä. Tavoitteet pitäisi saavuttaa jo vuodessa ja ensimmäiset tulokset raportoida jo puolen vuoden päästä.

Syyttäjän työssä uupuu, kun työtä on liikaa. Kehittämistyössä polttaa itsensä loppuun, jos ei osaa erottaa mahdotonta mahdollisesta, pönäköitä juhlapuheita arjen proosasta, unelmia toimistohommista. *Leevi and the Leavings* tekee viimeksimainitun eron hyvin havainnolliseksi vähän roisissa, otsikon nimeä kantavassa laulussaan. Mutta yhtä kaikki: vilkas mielikuvitus on samalla uhka ja mahdollisuus. Tavoitteet on aina kuviteltava, mutta vain kohtuuetäisyydelle. "Pojat, pojat, ei mopolla mahottomia!", kuten eräs kokenut poliisimieskin aikoinaan Kymen läänin poliisin johtoryhmää isällisesti opasti.

EIT:N RATKAISUJA

Ylitarkastaja Minna Melender

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 26.7.2005 antama tuomio asiassa Mild ja Virtanen v. Suomi (asianrot 39481/98 ja 40227/98)

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi, että ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3(d) –kohtia oli rikottu ja Suomi velvoitettiin suorittamaan asiassa korvauksia.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tutkittavana olleessa jutussa oli kyse tapauksesta, jossa kaksi henkilöä (A ja B) oli tuomittu rangaistuksiin törkeästä varkaudesta. Myöhemmin nyt puheena olevat valittajat olivat saaneet syytteet samaan varkausrikokseen liittyen. Valittajat olivat pyytäneet, että aikaisemmin asiassa tuomitut A ja B haastettaisiin oikeuteen kuultaviksi. Juttua lykättiin kolme kertaa, jotta A ja B haastettaisiin. Kun heidät saatiin haastettua, he eivät saapuneet oikeuteen. A:n ja B:n esitutkitakertomuksiin viitattiin oikeudenkäynnin aikana.

Ennen viimeistä käsittelyä A peruutti kirjallisesti kaiken esitutkinnassa valittajista lausumansa. Lisäksi hän katsoi, että hänellä ei ole velvollisuutta saapua oikeuteen kuultavaksi.

Käräjäoikeus hylkäsi syytteet. Syyttäjä valitti hovioikeuteen ja totesi, että oikeudessa esitetty näyttö, mukaan lukien A:n ja B:n esitutkinnassa antamat kertomukset, olivat riittävä näyttö tuomitsemiseen.

HO järjesti suullisen käsittelyn, jossa valittajia kuultiin. A:ta ja B:tä ei haastettu hovioikeuden suulliseen käsittelyyn. Myöskään valittajat eivät pyytäneet, että A:ta ja B:tä kuultaisiin oikeudessa.

HO tuomitsi valittajat rangaistuksiin. HO totesi perusteluissaan, että A:n ja B:n esitutkinnassa antamia kertomuksia tukee muu asiassa esitetty näyttö. Edelleen HO mm. totesi, että vaikka valittajat eivät ole voineet esittää kysymyksiä A:lle ja B:lle, heillä on ollut tilaisuus esittää vasta-argumentteja heidän lausumistaan sekä esitutkinnan aikana että tuomioistuimissa. Asiassa oli esitetty myös näyttöä, joka horjutti valittajien kertomusten luotettavuutta. HO katsoi, ettei A:n kirjallisen kertomuksen muuttamisella ollut asiassa merkitystä.

KKO ei myöntänyt asiassa valituslupaa.

Ihmisoikeustuomioistuin katsoi, että kaikki näyttö täytyy normaalisti esittää julkisessa tilaisuudessa syytetyn läsnä ollessa. Tästä periaatteesta on poikkeuksia, mutta ne eivät saa loukata puolustuksen oikeuksia. Syytetyllä tulee olla kunnollinen tilaisuus esittää kysymyksiä häntä vastaan todistavalle henkilölle joko silloin, kun tämä antaa lausuntoa, tai myöhemmässä vaiheessa. Tuomion ei tule perustua yksinomaan tai pääosin sellaisiin lausuntoihin, joita puolustus ei ole voinut riitauttaa.

A ja B on katsottava asiassa todistajiksi. Valittajilla ei ole koskaan ollut mahdollisuutta esittää heille kysymyksiä. Heidän lausumansa on kuitenkin otettu huomioon HO:n tuomiossa.

A:ta ja B:tä ei voitu kuulla oikeudessa heidän poisjäämisensä takia. Heitä yritettiin tavoittaa useita

EIT:N RATKAISUJA

Ylitarkastaja Minna Melender

kertoja. Olisi ollut suositeltavaa, että syyttäjä tai HO olisi kutsunut A:n ja B:n myös hovioikeuteen. On kuitenkin ymmärrettävää, että käräjäoikeuden epäonnistuneet yritykset saada todistajat oikeuteen johtivat siihen, ettei heitä yritettykään enää kutsua jatkokäsittelyyn HO:ssa.

Silti ihmisoikeustuomioistuin katsoo, että tällainen menettely on hyvin ongelmallinen. Asiassa ei voida spekuloida olisivatko A ja B edelleen olleet haluttomia saapumaan oikeuteen vai olisivatko he muuttaneet mielensä ja noudattaneet kutsua saapua oikeuteen. Ihmisoikeustuomioistuin on katsonut, että asiassa ei kaikin kohtuullisin toimenpitein yritetty saada A:ta ja B:tä hovioikeuden kuultaviksi.

Kansallisessa lainsäädännössä ei ole ollut säännöksiä siitä, miten A:n ja B:n läsnäolo oikeudessa voitaisiin varmistaa.

Tuomioistuin katsoi, että kaikkia kohtuullisia toimenpiteitä A:n ja B:n saamiseksi oikeudenkäyntiin ei tehty ja koska kansallisessa lainsäädännössä ei ole ollut säännöksiä heidän velvoittamiseksi saapumaan oikeuteen, valittajat eivät olleet voineet kuulustuttaa heitä. A:n ja B:n kertomukset heidän oman rikosasiansa käsittelyssä esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä muodostivat tärkeän osan jutun todistelua, minkä osoittavat myös HO:n perustelut, joissa muuta asiassa esitettyä todistelua arvioidaan suhteessa siihen, miten ne tukevat A:n ja B:n kertomuksia.

Tuomioistuin katsoi, että ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3(d) –kohtia oli rikottu ja Suomi veloitettiin suorittamaan asiassa korvauksia.

• • • • •

Ihmisoikeusvalitusasia 48999/99

Suomi ja valittaja päätyivät sovintoratkaisuun asiassa, joka koski oikeutta kuulustuttaa todistajia oikeudessa.

Suomi ja valittaja päätyivät sovintoratkaisuun asiassa, joka koski oikeutta kuulustuttaa todistajia oikeudessa.

Valittajan ihmisoikeustuomioistuimeen tekemän valituksen mukaan hän ei ollut jutussaan saanut ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan mukaista oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, kun hänelle ei oltu annettu oikeutta kutsua todistajaa oikeuteen. Sen sijaan jutun vastapuolelle eli syyttäjälle oli annettu oikeus kutsua todistaja oikeuteen.

Henkilö oli käräjäoikeudessa syytteessä törkeästä tuhotyöstä ja törkeästä petoksesta. Häntä syytettiin snackbaarinsa sytyttämisestä tuleen ja korvausten nostamisesta vakuutusyhtiöltä. Henkilö tuomittiin vuoden ehdolliseen vankeusrangaistukseen.

Sekä syyttäjä että valittaja hakivat muutosta hovioikeudesta. Valittaja vaati asiassa suullista käsittelyä. Hän pyysi myös saada asiantuntijan mielipiteen palon syttymissyystä. HO järjesti suullisen käsittelyn.

Käsittely oli rajattu varastohuoneen palon syttymiseen (palo nro 2). Toinen palo (palo nro 1) oli alkanut siitä osasta myyntipöytää, jolla ruoka valmistettiin. HO ilmoitti, että se tulisi kutsumaan käsittelyyn

RATKAISUJA

Ylitarkastaja Minna Melender

kolme syyttäjän todistajaa, joita oli kuultu käräjäoikeudessa (poliisi, tutkija ja palomies).

Valittaja oli kirjeessään HO:lle pyytänyt, että HO kutsuisi todistajaksi henkilön, joka oli asentanut sähköt snackbaariin. Todistajaa oli tarkoitus kuulla niistä syistä, jotka aiheuttivat palon nro 1 syttymisen. Todistajaa oli kuultu myös käräjäoikeudessa. Ennen suullisen käsittelyn alkua valittajan asiamies pyysi hovioikeudenviskaalilta, voiko valittaja kutsua todistajan esittämään näyttöä palon nro 1 syttymisestä, mutta hovioikeudenviskaali ei katsonut sitä mahdolliseksi tai toivottavaksi, koska todisteiden vastaanotto oli rajattu palon nro 2 syttymiseen.

Asiassa kuultiin ainoastaan syyttäjän todistajia ja todistelu oli rajattu vain paloon nro 2. Valittajan pyytämää todistajaa ei kuultu.

HO pysytti käräjäoikeuden tuomion ja hylkäsi valittajan pyynnön saada kuulla asiassa asiantuntijaa. Tuomionsa perusteluissa HO katsoi, että "varestohuoneessa alkanut palo (palo nro 2) oli sytytetty tahallisesti. Tämä tukee vahvasti sitä väitettä, että myös tulipalo (palo nro 1), joka alkoi siitä huoneesta, jossa ruoka valmistettiin, oli sytytetty tahallisesti, erityisesti, koska oli epätodennäköistä, että palo olisi saanut alkunsa sähkölaitteista tai -johdoista, jotka olivat valmisteluhuoneen katossa."

KKO ei myöntänyt valituslupaa.

Jutun käsittely ihmisoikeustuomioistuimessa on päätynyt siihen, että asianosaiset ovat päässeet asiassa sovintoratkaisuun ja Suomen valtio on korvannut valittajalle 4.000 euroa.

.....

KANSAINVÄLISIÄ KOKOUKSIA

27.-29.6.2005 Pietari:

Itämeren maiden ylimpien syyttäjien kokous

Syyttäjälaitoksesta osallistuivat VKS Matti Kuusimäki ja VS Raija Toiviainen (VKSV)

30.6.2005 Haag:

Eurojustin koordinoitukokous

Syyttäjälaitoksesta osallistui VS Ari-Pekka Koivisto (VKSV)

LÄHIKUVASSA

Ylitarkastaja Marja Lehtonen

MIKA ILLMAN - TUOREIN VALTIONSYÖTTÄJÄMME

Espoon kihlakunnansyyttäjä Mika Illman nimitettiin huhtikuun alusta määräaikaiseksi valtionsyyttäjäksi Päivi Hirvelän jäätyä vuorotteluvapaalle. Miltei ensi töikseen hän väitteli tohtoriksi Helsingin yliopistossa aiheena Hets mot folkgrupp. On aika esitellä Mika lukijoillemmekin.

Kerro itsestäsi ja tähänastisesta virkaurastasi.

Valmistumisen jälkeen toimin jonkin aikaa avustavana lakimiehenä eräässä helsinkiläisessä asianajotoimistossa ja rikosoikeuden assistenttina Helsingin yliopistossa. Auskultoinnin jälkeen hoidin kaupunginviskaalin ja apulaisnimismiehen sijaisuuksia Länsi-Uudellamaalla. Kihlakuntaudistuksen yhteydessä sain kihlakunnansyyttäjän viran Raaseporin syyttäjäosastolla, jossa myöhemmin toimin joitakin vuosia johtavan kihlakunnansyyttäjän virassa. Vuonna 2004 siirryin Espoon syyttäjäosastolle talousrikossyyttäjän virkaan. Yhdessä vaiheessa olin myös virkavapaalla hoitamassa opetusvirkaa Helsingin yliopistossa.

Miten siirtyminen kihlakunnansyyttäjän tehtävistä valtionsyyttäjän tehtäviin on sujunut? Suurimmat erot Raaseporin ja Espoon yksiköiden sekä VKSV:n välillä?

Raaseporin syyttäjäosasto on pieni yksikkö, jossa on vain kaksi syyttäjää. Tämä tarkoittaa, ettei siellä juurikaan voi erikoistua mihinkään, vaan jokaisen on osattava kaikkea. Tämä koskee yhtä lailla syyttäjiä kuin kansliahenkilökuntaakin. Raaseporissa oli diaarilukujen perusteella varsin paljon juttuja ja suurin haaste olikin, miten selvittää suuresta juttumäärästä. Parhaimmillaan (tai pahimmillaan) minulla oli diaarissa

juttuja n. 500 per vuosi. Valtaosa oli tietysti varsin yksikertaisia rikosjuttuja, joissa syytteen kirjoittaminen Sakarissa vei enemmän aikaa kuin itse syyteharkinta. Syyteharkintaa tehtiin kuin liukuhihnalla rästilitan osoittamassa järjestyksessä. Välillä oli myös vaikeita ja laajoja juttuja, joiden syyteharkintaan ei tahtonut löytyä riittävästi aikaa. Kun syyttäjällä on paljon juttuja, tulee hänelle myös paljon soittoja asianosaisilta, joissa tiedustellaan ajokortin takaisin-saamista, jutun esilletuloa ja kaiken maailman muita asioita. Tämä häiritsi usein työhön keskittymistä ja koetteli hermoja.

Pienessä yksikössä toimimisen hyvänä puolena pidin etenkin sitä, että siinä oppi nopeasti itsenäiseen työskentelyyn ja päätöksentekoon. Kun yleensä ei ollut ketään, jolta olisi voinut kysyä neuvoa, piti asioista itse ottaa selvää ja niissä oli ratkaisut tehtävä nopeassa tahdissa omien tietojen varassa. Tästä on mielestäni ollut hyötyä myöhemmissä tehtävissä. Pienessä kihlakunnanvirastossa kuten Raaseporissa oli myös mahdollista tuntea jokainen konstaapeli ja avustava ulosottomies nimeltä ja moni sellainen olikin enemmän ystävä kuin pelkkä työtoveri.

Espoon syyttäjäosasto on sitävastoin varsin iso syyttäjäkseen. Tämä mahdollistaa tietynlaisen erikoistumisen ja keskittymisen, jos sellaiseen on kiinnostusta. Isossa yksikössä on myös esimerkiksi lomasasiat paljon helpommin järjestettävissä kuin pienessä yksikössä. Espoon virkani on talousrikossyyttäjän virka, jota pidän erittäin kiinnostavana. Talousrikosjuttuihin liittyy tyypillisesti tulkinnanvaraisia ja perehtymistä vaativia oikeuskysymyksiä. Pidän yleensäkin sellaisista jutuista, joissa on käytävä kirjastossa perehtymässä oikeuskirjallisuuteen ennen syyteharkintaratkaisun tekemistä. Talousrikos-

LÄHIKUVASSA

Ylitarkastaja Marja Lehtonen

syyttäjällä on yleensä myös paremmin aikaa perusteellisen syyteharkinnan tekemiseen. Talousrikossyyttäjän tehtävän varjopuolena on ehkä se, että pääkäsittelyt saattavat kestää jopa kuukausia.

Kärjistäen voisi sanoa, että valtiosyyttäjän tehtävässä yhdistyy juttujen haasteellisuus ja työn pakkotahtisuus. Syyteasiainyksikössä jutut ovat rikostyyppiltään laidasta laitaan ja vaikeusasteet ovat vähintäänkin riittävät. Syyteharkinnan suorittaminen ja syytteiden ajaminen muodostavat vain osan valtiosyyttäjän tehtävistä. Olennaisen osan muodostaa myös muutosharkintapyyntöjen käsitteleminen. Niissä pitää arvioida paikallissyyttäjän syyteharkintaratkaisua ja periaatteessa miettiä, oliko itse nostanut syytteen po. tapauksessa. Käytännössä vain hyvin harvoin on syytä lähteä muuttamaan paikallissyyttäjän ratkaisua. Kun olen joskus joitain virheitä havainnut, olen samalla huomannut, että virheet ovat tyypillisesti juuri sellaisia, joita itsekin olen lukuisin määrin jättänyt jälkeeni arkistoihin. Jos ryhtyy muuttamaan jonkun toisen syyttäjän ratkaisua joltain osin, täytyisi olla täysin varma oman käsityksensä oikeellisuudesta.

Yhteistä entisille ja nykyisille työpaikoilleni on joka tapauksessa se, että olen näissä kaikissa saanut tehdä töitä erittäin mukavien, innostavien ja ammattitaitoisten henkilöiden kanssa.

Olet myös erikoistunut sananvapausrikosasioihin, kuten väitöskirjasikin osoittaa. Mistä kiinnostuksesi johtuu ja miten löysit aikaa väitöskirjan tekoon aikana, jolloin moni syyttäjä väsy työssään?

Olen todennäköisesti vakavasti laiminlyönyt työtehtäviäni usean vuoden aikana ... tai sitten olen laiminlyönyt siviilielämään liittyviä velvollisuuksia - to-

sin en ole milloinkaan joutunut ns. ulkoruokintaan. Itse tahtoisin kuitenkin uskoa, ettei tällaisia haittavaikutuksia ole ollut. Itseasiassa väittäisin näin jälkikäteen, että niin valtavasta urakasta ei loppujen lopuksi ole kyse. Minun kohdallani väitöskirjatyö ajoittui hyvin pitkälle ajalle - lähes kymmenelle vuodelle. Kirjoitustyötä tein silloin tällöin, loppuvaiheessa tiiviimmin - otin mm. kolme kuukautta virkavapaata, jotta sain käsikirjoituksen runnottua kasaan. Raskain vaihe oli yli tuhannen alaviitteen pikkutarkka läpikäyminen. Silloin henkinen terveys oli koetteilla.

Syy, miksi ryhdyin väitöskirjan tekemiseen liittyi pitkälti siihen, että molemmat vanhempani ovat koko aikuisikänsä olleet yliopistotoissa ja kaikki kolme sisartani ovat myös tällaisissa ammateissa. Heistä yksi on tohtori ja loput kaksi ovat sellaisia pian. Näille naisille en ole enää moneen vuoteen pärjännyt muussa kuin leuanvedossa ja penkki-punnerruksessa, joten tässä tilanteessa en nähnyt muuta vaihtoehtoa kuin "tehdä se, mikä oli tehtävä".

Mika Illman väitöstilaisuudessaan Helsingissä 10.6.2005

LÄHIKUVASSA / KOULUTUSTA

Koulutussuunnittelija Pia Meri

Syyttäjän ammatissa oppii väkisinkin rikos- ja rikosprosessioikeutta niin paljon, että oikeudellisen osaamisen kannalta kuka tahansa voi ryhtyä suorittamaan jatkotutkintoja. Toinen asia on se, onko siihen aikaa tai kiinnostusta. Voidaan myös perustellusti kysyä, onko siitä vastaavaa hyötyä. En epäile, etteikö moni voisi keksiä parempaa tekemistä vapaa-ajalleen. Minä olen joka tapauksessa tyytyväinen siihen, että kirjahyllyssäni on kirja, jonka kannessa on oma nimi.

Sananvapausasioiden kiinnostavuus liittyy seuraavaan: Lainsäätäjä on yhtäältä sanonut, että "jokaisella on sananvapaus" ja toisaalta, että toisen kunniaa ei saa loukata, toisen yksityiselämään liittyviä tietoja ei saa levittää, kansanryhmiä vastaan ei saa kiihottaa, jumalaa ei saa pilkata, turvallisuus- ja virkasalaisuuksia ei saa paljastaa jne. Ensi näkemältä lainsäädännössä näyttäisi olevan perustavanlaatuinen ristiriita - tarkemmin katsottuna havaitaan kuitenkin, että sananvapaus ei ole rajoittamaton oikeus perus- ja ihmisoikeusasemastaan huolimatta. Tuskin millään rikosoikeuden lohkolla on lainkäyttäjälle jätetty yhtä paljon harkintavaltaa kuin sananvapausrikosten alueella.

Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät kehittämisen kohteet syyttäjälaitoksessa?

Minusta Valtakunnansyyttäjänvirastoon voitaisiin perustaa yksi määräaikainen valtiosyyttäjän virka, johon aina vuosittain nimitettäisiin kentältä kihlakunnansyyttäjä tai johtava kihlakunnansyyttäjä - vähän siihen tyyliin kuin virkamiesvaihto KRP:n kanssa toimii. Luulen, että se olisi pitkällä tähtäimellä omiaan lähentämään kenttää ja esimiesvirastoa toisiinsa ja tekemään syyttäjälaitoksesta organisaationa yhtenäisemmän. Ennakkoluulot, joita joskus huomaa olevan, todennäköisesti vähenisivät.

TIETOTEKNIKKARIKOSET -kurssi 17.-19.10.2005

Tietotekniikkarikoksiin liittyvä kurssi on uusi kurssi, jossa on huomioitu lainsäädännön muutokset. Uudistuksia on tapahtunut tietotekniikkarikoksia koskevassa lainsäädännössä sekä viestintälainsäädännössä että tekijänoikeuksia koskevassa lainsäädännössä. Tietotekniikan osuus muiden kuin varsinaisten tietotekniikkarikosten tekemisessä ja selvittämisessä on viime vuosina huomattavasti yleistynyt.

Kurssin tavoitteena on perehdyttää uuden lainsäädännön lisäksi tietoverkkoihin ja niissä tapahtuvaan rikollisuuteen ja tietotekniikan avulla toteutettuihin rikoksiin erityisesti sananvapaus ja tekijänoikeusrikosten osalta.

Koulutuksen yhtenä tavoitteena on myös varmistaa että YT-alueilla on riittävästi syyttäjiä, joilla on osaamista ko. rikoksista. **Kurssilla on vielä tilaa, ilmoittautumisaika päättyy 2.9.**

— — — —

POLIISIN JA SYYTTÄJÄN YHTEISTYÖ ESITUTKINNASSA -kurssi 24.-28.10.2005

Poliisin ja syyttäjän yhteinen esitutkintakurssi on nyt viikon pituinen. Kurssin tavoitteena on pohtia yhdessä esitutkintayhteistyöhön vaikuttavia asioita, ongelmakohtia ja parannusehdotuksia. Kurssille valitaan 12 syyttäjää ja 12 poliisia. Toivottavaa on, että kaikilla YT-alueilla on tämän kurssin käyneitä syyttäjiä. Kurssi on suunniteltu yhdessä poliisikoulun kanssa ja se tukee sisällöltään syksyllä alkavaa esitutkintayhteistyöhanketta. **Kurssin ilmoittautumisaika päättyy 2.9.**

SYYTTÄJÄGOLF

Johtava kihlakunnansyöttäjä Heikki Poukka

4. SYYTTÄJÄGOLF KÄYTY. "POIKA" PYSYYS HELSINGISSÄ

Syyttäjägolf järjestettiin tänä vuonna 15.8.2005 Espoon Juvanmalmilla, Ringside Golfissa. Turnaukseen osallistui 15 pelaajaa. Voittaja löytyi taas Helsingistä.

Järjestyksessään jo neljäs valtakunnallinen syyttäjägolf-turnaus käytiin 15.8.2005 upeassa aurinkoisessa säässä Ringside Golfin täysimittaisella 18-reikäisellä radalla Espoon Juvanmalmilla. Järjestelyvastuuvuorossa oli Helsingin kihlakunnansyöttäjänvirasto. Osanottajia oli Varsinais-Suomesta, Hämeestä ja pääkaupunkiseudulta kaikkiaan 15 pelaajaa. Noin viisi tuntia kestänyt rata kierros pelattiin neljässä kymmenen minuutin välein startanneessa ryhmässä.

Komeaan *Matin-malja* -nimeä kantavaan kiertopalkintopokaaliin kaiverretaan neljäntenä voittajana Helsingin kihlakunnansyöttäjän *Kimmo Varjos* nimi. Nimikko-pokaalin luovutti Varjoselle perinteiseen tapaan valtakunnansyöttäjä *Matti Kuusimäki*. Parhaan lady:n palkinnon poksasi Valtakunnansyöttäjänviraston *Annikki Alhava*, joka sai runsaasta palkintopöydästä myös ensimmäiset palkinnot pisimmästä avauslyönnistä ja parhaasta lähestymislyönnistä.

Syyttäjien golf-kisassa vallitsi selvästi luottamuksen ja tasa-arvon ilmapiiri. Kilpailussa huomioidaan kunkin pelaajan henkilökohtainen tasoituspiste-määrä. Oman tasonsa ylittävällä pelaajalla on täten parhaat mahdollisuudet kokonaiskilpailun voittoon. Tosin myös lyöntipelikilpailussa voittaja olisi ollut tällä kertaa sama henkilö. Pelaajat itse kirjaavat lyöntiensä määrät kullakin reiällä yhdessä ryhmän muiden pelaajien kanssa.

Itsenäistä työtä tekeville syyttäjille golf tuntuu olevan vällän hyvä keino yhteisöllisyyden ja veljeyden tunteen kohottamiseen. Vaikka voitosta pelattiinkin, niin jokainen kamppaili itseään vastaan kollegojen tukemana. Pitkäjänteisyyttä ja itsehillintääkin tarvittiin yleisurheilun MM-kisojen aikaisten rankkasateiden kastelemilla viheriöillä.

Ensimmäiset syyttäjägolf -kisat käynnisti johtava kihlakunnansyöttäjä *Antti Pihlajamäki* Turussa kolme vuotta sitten. Ensimmäisen kaiveruksen tuolloin jaettuun *Matin-maljaan* sai Helsingin kihlakunnansyöttäjä *Harri Tiesmaa*. Seuraavana vuonna kisat järjestettiin Kokkolassa, jolloin *Matin-maljan* kylkeen

Ensimmäiset syyttäjägolf -kisat käynnisti johtava kihlakunnansyöttäjä *Antti Pihlajamäki* Turussa kolme vuotta sitten. Ensimmäisen kaiveruksen tuolloin jaettuun *Matin-maljaan* sai Helsingin kihlakunnansyöttäjä *Harri Tiesmaa*. Seuraavana vuonna kisat järjestettiin Kokkolassa, jolloin *Matin-maljan* kylkeen

Viiden vuoden golf-harrastus toi Kimmo Varjoselle voiton Syyttäjägolfissa 2005.

SYTTÄJÄGOLF

Johtava kihlakunnansyöttäjä Heikki Poukka

nimensä kaiversi kihlakunnansyöttäjä Jouni Peräinen niinikään Helsingistä. Viime vuonna golf-kisat pidettiin Kymenlaaksossa Kuusankoskella, jolloin voittaja oli tämän vuoden golf-kisojen järjestelyistä onnistuneesti vastannut kihlakunnansyöttäjä Tapio Nyrhilä Helsingistä. Kaikkina neljänä vuonna golf-kisat on onnistuttu järjestämään aurinkoisessa säässä, vaikka sateita on saatu ennen ja jälkeen kisojen. Ensi vuoden syöttäjägolf -turnauksen järjestelyvastuun otti Riihimäen johtava kihlakunnansyöttäjä Eeva-Liisa Olkinuora, joka lupasi kisoille upeat puitteet Hämeenlinnan Tawast Golfissa.

Vuotuinen syöttäjägolf-tapahtuma on mainio tapa tavata kollegoja leppoisissa kisatunnelmissa. Tapahduma sopii golfiin enemmän ja vähemmän hurautaneille. Tämän takaavat henkilökohtaiset tasoituspisteet ja pienet sukupuolitasoituksetkin. Kaikki pelaavat yhdessä, mutta tuloslaskennassa 36:n tasoituspisteen omaavat jakavat B-sarjan palkinnot. Antti Pihlajamäen lahjoittaman B-sarjan kiertopalkinnon sai tänä vuonna Espoon kihlakunnan-

syöttäjä *Jani Jukka*. Kaikille osanottajille jaettiin osallistumispalkintona vuoden golf-tuote Birdie-pallo, joka lentää vain kolmanneksen oikean pallon lento-matkasta, mikä mahdollistaa harjoittelun kotinurkilla.

Kirjoittajan lausumia voidaan pitää mahdollisimman puolueettomina, koska aikaisemmat kokemukset lajista on saatu television välityksellä. Toivon, että syöttäjälaitos löytää mahdollisimman monia hyviä yhdessäolon ja yhdessä tekemisen muotoja. Golf olkoon yksi niistä. Eeva-Liisan puolesta rohkenen toivottaa mahdollisimman monet mukaan Hämeenlinnaan ensi vuonna. Tulostilasta on luettavissa lajin tämänhetkinen Helsingin herruus, mutta Antti Pihlajamäen nousukuntoa ei voi jättää huomiotta. "Poika" on siirtynyt piirun verran länteen Pasilasta Salmisaareen. Miten käy ensi vuonna?

Heikki Poukka

10-18 reiät mukana matkaneena

Syöttäjägolfin tulokset löytyvät viimeiseltä sivulta.

Syöttäjägolf tukee koko syöttäjälaitoksen yhteistä tyhy-toimintaa.

KAIKU-PALKINNOT

Nyt on aika hakea Kaiku-työhyvinvointi- ja / tai Kaiku-työturvallisuuspalkintoa!

Valtiokonttori on perustanut Kaiku-palkinnot antamaan tunnustusta työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistäjille. Tarkoituksena on rohkaista valtion virastojen ja laitosten työyhteisöjä työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden jatkuvaan kehittämiseen sekä hyvien käytäntöjen levittämiseen. Kaiku-pöllöt jaetaan Valtiokonttorin Vakuutus-toimialan järjestämällä Verkkopäivillä, jotka pidetään tänä vuonna 22. - 23. marraskuuta Paasitornissa Helsingissä. Tunnustuspalkinnon lisäksi voittajat saavat mainetta ja 5000 euroa työhyvinvointinsa tai työturvallisuutensa edelleen kehittämiseen.

Palkintoja haetaan vapaamuotoisilla hakemuksilla, jotka toimitetaan Valtiokonttoriin 7.10.2005 mennessä alla oleviin osoitteisiin.

Kaiku-työhyvinvointipalkinnon saava organisaatio / työyhteisö on saavuttanut erityisen hyvän työhyvinvoinnin tason, mikä pystytään osoittamaan mitattavina tuloksina. Tämän lisäksi

- organisaatio / työyhteisö on viime vuosien aikana kehittänyt työhyvinvointinsa tilaa merkittävästi suhteutettuna itseensä tai
- organisaatio / työyhteisö on toiminut erityisen innovatiivisella tavalla ja tuottanut toimintamallin, joka on levitettävissä laajemminkin valtionhallintoon

Kaiku-työturvallisuuspalkinnon myöntämisen perusteet

- turvallisuusjohtamisen integrointi jokapäiväiseen johtamiseen
- turvallisuuteen liittyvän menettelytavan käyttöönotto
- turvallisuustutkimuksen käynnistäminen ja hyödyntäminen
- työtapaturmatilastojen analysointi ja vaaroista oppiminen
- työturvallisuus osana riskienhallintaa

Hakemukset lähetetään 7.10.2005 mennessä sähköpostilla etunimi.sukunimi@valtiokonttori.fi tai kirjallisesti Hilppa Kajasteelle puh. (09) 7725 676 työhyvinvointipalkinto ja Erkki Takkiselle puh. (09) 7725 610 työturvallisuuspalkinto.

Postiosoite:

Valtiokonttori

Riski- ja vakuutuspalvelut

PL 40

00054 Valtiokonttori

Kaiku-palkinnoista ja muusta Kaikuun liittyvästä saa lisätietoa valtiokonttorin nettisivuilta osoitteesta www.kaikuohjelma.fi.

TIEDOTUKSIA

TYÖRYHMÄT

SYYTTÄJÄ- JA ULOSOTTOLAITOKSEN ORGANISAATIOUUDISTUSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN VALMISTELU-TYÖRYHMÄ

Oikeusministeriö asetti 30.6.2005 työryhmän laatimaan ehdotusta hallituksen esitykseksi niistä lainsäädännön muutoksista, jotka ovat edellytyksenä nykyisten 62 syyttäjyksikön yhdistämiselle 18 yksiköksi.

Toiseksi työryhmän on selvitettävä ne lainsäädännön muutokset, joiden myötä nykyiset 62 ulosotto-
piiriä voitaisiin yhdistää 22 ulosotto-
piiriksi.

Lisäksi työryhmän on selvitettävä syyttäjä- ja ulosotto-organisaation muutosten keskinäinen koordinaointi.

Työryhmän toimikausi on 30.6. - 31.8.2005. Tavoitteeksi on asetettu, että uudet säännökset olisi mahdollista saada voimaan 1.1.2006.

Työryhmän puheenjohtajana toimii osastopäällikkö *Jarmo Littunen, OM*.

Jäsenet ovat kehityspäällikkö *Teemu Eriksson, SM*, ulosottojohtaja *Timo Heikkinen, OM*, valtiosyyttäjä *Pekka Koponen, VKSV*, hallitusihteeri *Kari Liede, OM* ja lainsäädäntöneuvos *Ulla Mohell, OM*. Mohell toimii myös työryhmän sihteerinä.

KIHLAKUNTAHALLINNON YHTEISTYÖ- RYHMÄ

Sisäasiainministeriö asetti 9.8.2005 työryhmän kihlakunnanvirastojen ja niiden yksiköiden tulosohjauksen yhteensovittamista ja kihlakuntien yhteistoimintaa sekä kihlakunnanvirastojen yleistä kehittämistä koskevia asioita varten (Kihlakuntahallinnon yhteistyöryhmä).

Työryhmän toimikausi on kolmivuotinen: 1.9.2005 - 31.8.2008.

Työryhmän puheenjohtaja on kansliapäällikkö *Ritva Viljanen, SM* ja varapuheenjohtaja kansliapäällikkö *Kirsti Rissanen, OM*.

Jäsenistä syyttäjälaitosta edustaa apulaisvaltakunnansyyttäjä *Jorma Kalske*. Muut jäsenet ovat ulosottojohtaja *Timo Heikkinen, OM*, poliisiylijohtaja *Markku Salminen, SM*, ylijohtaja *Silja Hiironniemi, SM*, hallitusneuvos *Tarja Hyvönen, SM* ja osastopäällikkö *Arja Ylönen, Oulun lääninhallitus*.

VKSV:N VUOSIKERTOMUS 2004

Vuosikertomus on ilmestynyt suomeksi ja ruotsiksi. Se on postitettu kaikille syyttäjyksiköille. Mikäli tarvitsette lisäkappaleita, ottakaa yhteyttä lehden toimitukseen. Yhteystiedot löytyvät Akkusastoorin kakkosivulta.

Vuosikertomuksen englanninkielinen tiivistelmä on painossa ja ilmestyy syyskuun alussa.

VIERAILUJA

KANSAINVÄLISIÄ VIERAILUJA VKSV:SSA

Moskovan pääsyyttäjänviraston oikeustieteellisen korkeakoulun edustajia vieraili Eija Velitskin (vas.) opastamana Suomessa ja VKSV:ssa 20.-22.6.2005

Kiinan kommunistisen puolueen kurintarkastuskomission korruption vastaisen toimiston johtaja Zhang Youmin (toinen vas.) valtuuskuntineen vieraili VKSV:ssa 23.6.2005.

SYTTÄJÄ KESÄLOMALLA

Johtava kihlakunnansyyttäjä Marianna Semi, Raasepori

SHAMPPANJAA JA MANSIKOITA

- Syyttäjä jää kesälomalle tukeaan vain Anna-lehden elämänohjeet

Ajaessaan viimeisenä työpäivänä ennen kesälomaa mökille perheen pariin, syyttäjä on uupunut. Televiiossakin se sanottiin: me olemme uupuneita. Liikaa työtä. Ennen lomaa kaikki muuttuu vielä pahemmaksi, rästit tulee saattaa kuriin, takaisin ei ole hyvä tulla, jos etukäteen tietää, että on ylittänyt syyteharkintaan keskimääräisesti käytetyn ajan. Ajokilometrit vievät kauemmas työpaikasta, mutta syyttäjän päässä surraa, miten monta tuli tehtyä, paljonko jäi rästiin, mitä ehtii vielä elokuussa ennen koko viikon kestäväää pääkäsittelyä, surrurrur. Edessä on viiden viikon loma, huh, ehkä olisi ollut helpompi olla töissä, miten paljon tulee uusia juttuja, kun on poissa, paljon...

Anna-lehti: jätä lomasuunnitelmat: hyvä loma ei vaadi suunnitelmia.

Syyttäjä ajaa uupuneena, liikenne ei huoleta, syyttäjä tietää, että virallisen syyttäjän tilalle on aina tuloslossa viraton virkasisko tai -veli. Virallinen syyttäjä korvataan uudella päivässä, jopa tunneissa, jos poliisi hoksaa ilmoittaa syyttäjän poismenosta VKSV:lle riittävän ripeästi. Käsitys omasta korvaamattomuudesta on realistinen.

Anna-lehti: jos et anna arvoa itsellesi, eivät muutkaan.

Loma perheen kanssa. Huh. Syyttäjällä ei uskoisi olevan perhettä, ei ainakaan niiden vaatimusten mukaan, joita meille tänäpäivänä asetetaan. Joskus sitä ihmettelee, miten ne syyttäjäkollegat, joilla myös on perhe, jaksavat. Peruskurssilla heitä tapaa: on syyttäjiä, joilla on myös pitkä matka, ei virkaa, tarinoista

kuulee ne tutut dialogit, joita puolison kanssa käydään yhteisten lasten hoidosta, siivouksesta, yhteisestä ajasta puhumattakaan. Perustetaan yhdistys: Pelastakaa edes syyttäjien puoliset ry.

Anna-lehti: käsittele parisuhteesi ongelmat hyvässä ajoin ennen lomaa.

Jälkikasvu, viisi viikkoa tauotonta menoa, huh. Syyttäjä pääsee mökille asti, lapset pörräävät jaloissa, haluavat saunaa, puolisollla on kaikki hallussa, sauna lämmin, syyttäjä istahtaa laiturille ja tuijottaa järvelle.

Anna-lehti: jätä työhuolet taakse, nyt on loman aika, nauti yhdessäolosta perheesi kanssa. On aika ladata patterit tulevaa talvea varten, nyt kiireetöntä yhdessäoloa.

Rakenne- ja resurssimietintö, upj, Tarmo, tuliko se kaikki tehtyä... Puoliso kantaa syyttäjälle yllätyksen: shamppanjaa ja mansikoita. ??? Hyvää lomaa! Apua, miten parisuhteen ongelmat, emme ole valmistautuneet yhteiseen lomaan. Syyttäjä kumoaa lasillisen shamppanjaa ja siunaa puolisoaan, joka lähtee lisäämään puita saunaan. Mansikka suuhun ja syyttäjä retkahtaa selälleen laiturille. Rintaperillisistä se osa, joka vielä viettää lomaa kesämökillä vanhempiensa kanssa, tömistää uimaan. Syyttäjä saa retkottaa, lisää shamppanjaa, mansikkaa. Syyttäjä on humalassa. Helsingin Sanomat kirjoittaa yleisön osastossa ikääntyneistä naisista, jotka lipittävät viinaa murheeseensa. Syyttäjä miettii ikäänsä, ei vielä niin ikääntynyt, mutta läheltä liippaa.

Ensimmäisen lomaviikon yöt ovat kamalia. Joka ikkinen yö syyttäjä hoitaa virkaansa, ensimmäisenä yönä asiaesittely, toisena syyttäjä pakenee

SYYTTÄJÄ KESÄLOMALLA

Johtava kihlakunnansyyttäjä Marianna Semi, Raasepori

häiriintynyttä kärjätuomaria, joka yrittää ampua syyttäjän, kolmantena istutaan kärjijiä loputtomiin, lapsi samalla hakematta, tarhan tädit odottavat.

**Anna-lehti: mielenterveysongelmiin tu-
lee puuttua jo ensimmäisten oireiden ilmettyä.**

Toinen lomaviikko menee jo mukavasti. Työ jää takalalle, huokauksia tuo enää sukulaispoika, joka päräyttää syyttäjän auton perässä mopollaan ylämäkeen 70 km/h. Syyttäjä käräyttää sukulaisen ja isänsä valvonnassa poika purkaa mopon välitykset ja pari muutakin juttua.

Anna-lehti: ilmoita kyläilystäsi sukulaisillesi hyvissä ajoin, älä jää yöksi, hotellien kesätarjoukset ovat edullisia.

Kolmas viikko on nautintoa. Syyttäjä nukkuu kuin teini-ikäinen kymmeneen joka aamu, heittää roskeen Hesarin, jossa on liikaa uutisia Bodomin-jutusta, ei kiitos muistutuksia työstä. Romaanit saavat riittää, mökin huussissa Aku Ankka. Syyttäjä on rentoutunut. Vaaka heilahtaa uusiin lukemiin, mutta seisomalla vaa'an etureunalla ongelma on hoidettu.

Anna-lehdestä löytyy artikkeli: kesäkilot kuriin.

Kolmannen viikon loputtua syyttäjä voisi puolison mielestä jo palata töihin.

Neljäs viikko. Syyttäjä on ollut täydellinen äiti, leipää on leivottu pilteille päivittäin, mustikat pöytään suoraan metsästä, kehittäviä metsäretkiä yhdessä, kesämökin piha kuntoon, kalastusta lasten kanssa, oikeaoppista ahvenen fileerausta, kaapit voisi siivota, syyttäjä on uinut, juossut, punnertanut, tehnyt vatsalihasliikkeitä... ja syönyt. Perhe alkaa ärsyttää, missä on syyttäjän yksityisyys.

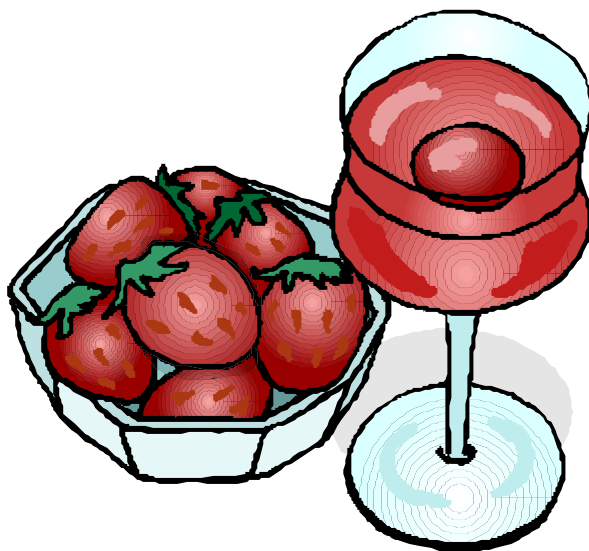
Anna-lehti: anna aikaa itsellesi, varaa piristävä matka ystävättäriesi kanssa, lomalla on oikeus ottaa aikaa vain itselle.

Syyttäjä lähtee tapaamaan juristiystävätärtään, puhuu pahaa muista, valittaa työtilannettaan ja palaa parin päivän jälkeen uudistuneena perheensä pariin.

Viidennen viikon alussa jälkikasvu lähtee kouluun. Luojalle kiitos!

Anna-lehti: lasten lähdettyä kouluun katso peiliin, käy kampaajalla, osta pari uutta vaatetta ja suunnittele työhönpaluusi.

Syyttäjä ottaa auton avaimet ja palaa töihin.

HENKILÖSTÖ

Nimitykset

HELSINKI

Nina Nyman on nimitetty kihlakunnansyyttäjän A 26 virkaan 1.9.2005 lukien.

Nina Sipilä on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen kihlakunnansyyttäjän A 26 virkaan ajaksi 1.9.2005-31.12.2006.

JOENSUU

Heikki Matikainen on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen Joensuun kihlakunnan syyttäjänviraston johtavan kihlakunnansyyttäjän A28 virkaan ajaksi 1.-30.9.2005.

ÄÄNEKOSKI

Heikki Savilampi on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen Äänekosken kihlakunnanviraston syyttäjäosaston johtavan kihlakunnansyyttäjän A27 virkaan ajaksi 1.7.-31.12.2005.

VKSV

Vuokko Sirviö on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen toimistosihteerin virkaan ajaksi 8.8.-31.12.2005.

Hannamari Koivikko on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen osastosihteerin A19 virkaan ajaksi 1.9.-31.12.2005.

Virkavapaudet

VKSV

Osastosihteerin *Tiina Kautonen* 22.8.-31.12.2005 välisen ajan

Tiedotussihteerin *Virve Pehkonen* 15.8.2005-31.7.2006 välisen ajan

Toimistosihteerin *Tiina Rantanen* 8.8.2005-31.5.2007 välisen ajan

SYYTTÄJIEN ASLAK -KURSSI

Hakeudu joulukuussa 2005 alkavalle syyttäjien aslak-kurssille.

Kurssin aloitusjakso on 5.-10.12.2005. Kurssin toinen jakso pidetään 2.-11.5.2006 ja kolmas - viiden päivän mittainen jakso - järjestetään reilun vuoden sisällä aloitusjaksosta.

Ohjeet kurssille hakeutumisesta löytyvät ILOASTA.

Työterveyshuollon palvelut virkavapaiden aikana

Työterveyshuollon palveluita ei voi käyttää työnantajan laskuun palkattoman virkavapaan kuten esim. opintovapaan tai vuorotteluvapaan aikana.

Sen sijaan työnantajan laskuun palveluita voi käyttää vuosiloman tai palkallisen virkavapaan aikana. Myös erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahakaudella saa käyttää työterveyshuollon palveluita.

Työnantaja vastaa sairaanhoidon kustannuksista myös siltä ajalta, jonka virkamies palveluksen vielä jatkuessa saa osa-aikaeläkettä, määräaikaista kuntoutustukea valtion eläkelain perusteella tai osaaikaisää työttömyysasetuksen perusteella.

Tarkemmat ohjeet löytyvät VM:n määräyksestä valtion palveluksessa olevien sairaanhoidosta ja terveydenhuollosta.

HENKILÖSTÖ

Avoimet virat

Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirastossa julistetaan haettavaksi kihlakunnansyyttäjän (A 26) virka, johon nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen enintään 31.12.2006 asti.

Kelpoisuusvaatimuksena virkaan on oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja tehtävän hoitamiseen tarvittava taito. Kielitaitovaatimuksesta on säädetty erikseen.

Valtakunnansyyttäjälle osoitetut hakemukset on toimitettava Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirastoon viimeistään 8.9.2005 ennen virka-ajan päättymistä osoitteella Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirasto, PL 318 (Porkkalankatu 13), 00180 Helsinki.

Lisätietoja antaa johtava kihlakunnansyyttäjä Heikki Poukka, puh. 050 5166825.

En häradsåklagartjänst (A 26) vid åklagarämbetet i Helsingfors härad, i vilken tjänst utnämns i tillfälligt tjänsteförhållande högst till den 31.12.2006, anslås härmed ledig att sökas.

Behörighetsvillkor för tjänsten är juris kandidatexamen och den skicklighet som behövs för att tjänsten skall kunna skötas. Om språkförordningarna stadgas särskilt.

Skriftliga ansökningar, vilka riktas till riksåklagaren skall tillställas åklagarämbetet i Helsingfors härad, adress PB 318 (Porkkalagatan 13), 00180 Helsingfors, senast 8.9.2005 före tjänstetidens utgång.

Tilläggsupplysningar on tjänsten ges av ledande häradsåklagare Heikki Poukka, tfn 050 5166825.

.....

SYYTTÄJÄGOLF 2005 - TULOKSET

ESPOO RINGSIDE GOLF RY PELITULOKSET / NETTO 17.08.2005 09:47 1

PELIPÄIVÄ: 15.08.2005 Syyttäjät

KENTTÄ: RINGSIDE OUT: A IN: B

SARJA: K54 TEE: MIEHET Keltainen NAISSET Punainen

PELIMUOTO: PISTEBOGEY / TASOITUKSIN / HENKILÖKOHTAINEN

SIJA PELAAJA	PISTEET
1 Varjonen Kimmo	38
2 Peräinen Jouni	37
3 Pihlajamäki Antti	35